

Asielverslag 2024

Samenvatting

Asielverslag 2024

Jaarverslag over de asielsituatie in de
Europese Unie

SAMENVATTING

Juni 2024

© Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA), 2024

Het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) of personen die namens het EUAA optreden, zijn niet aansprakelijk voor het gebruik dat eventueel van de informatie in deze publicatie wordt gemaakt.

Omslagillustratie: iStock/[Halfpoint](#)

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2024

PDF BZ-AH-24-001-NL-N ISBN 978-92-9403-980-4 ISSN 2600-2949 doi: 10.2847/745811

Overname met bronvermelding toegestaan. Voor gebruik of overname van foto's of andere materialen die niet onder het auteursrecht van het EUAA vallen, moet u rechtstreeks toestemming vragen aan de houders van het desbetreffende auteursrecht.

Voorwoord

Nog nooit eerder sinds de invoering van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) heeft Europa bijstand moeten bieden aan zo'n groot aantal mensen dat bescherming zoekt. In 2023 stegen de asielverzoeken tot een niveau dat deed denken aan de vluchtelingencrisis van 2015-2016. Maar in werkelijkheid boden landen bescherming aan nog veel meer mensen, aangezien er sinds het begin van de Russische invasie meer dan 4,3 miljoen begunstigen van tijdelijke bescherming werden geregistreerd, bovenop de meer dan 1,1 miljoen asielzoekers in 2023.

Tegen deze achtergrond vormde de vaststelling van het nieuwe migratie- en asielpact voor de EU een belangrijke stap in het ontwikkelingsproces van haar unieke multinationale asielstelsel. Dit succes kwam tot stand door de nodige politieke wil, flexibiliteit en uitgebreide inspanningen op technisch niveau om een verfijnd kader tot in alle bijzonderheden te regelen. Het pact zal een cruciale rol spelen om nationale toepassingen te doen convergeren en de EU+-landen in staat te stellen de grote aantallen asielzoekers te verwerken.

Laten we duidelijk zijn: de lidstaten zullen de komende jaren doorzettingsvermogen moeten blijven tonen. Er moet nog werk worden verricht om bestaande achterstanden aan te pakken, het toegenomen aantal binnenkomende verzoeken effectief te behandelen en te voorzien in accommodatie voor personen die om bescherming verzoeken. Tegelijkertijd zullen de autoriteiten hun asiel- en opvangstelsels moeten herstructureren om deze af te stemmen op de gemeenschappelijke procedures die in het pact zijn vastgelegd. Het is duidelijk dat hiervoor extra middelen en gedetailleerde nationale uitvoeringsplannen nodig zijn.

Het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA), dat al twee jaar werkt met een versterkt mandaat, is een belangrijke rol blijven spelen op het gebied van internationale bescherming in Europa door in 2023 een ongekennde mate van operationele, technische en opleidingsondersteuning te bieden. Nu we een tijdperk van belangrijke vooruitgang in het Europees asielstelsel ingaan, zal een goed toegerust EUAA ondersteuning blijven bieden bij het harmoniseren van de praktijken in de lidstaten, het vergroten van de deskundigheid en het verbeteren van de capaciteit van Europa om beschermingsoplossingen te bieden.

Nina Gregori
Uitvoerend directeur
Asielagentschap van de Europese Unie

Inhoud

Inhoud	5
Inleiding	6
1. Wereldwijde ontwikkelingen op asielgebied	7
2. Belangrijke ontwikkelingen op asielgebied in de Europese Unie in 2023	8
3. Werking van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel	9
Vak 1. Tijdelijke bescherming voor ontheemden uit Oekraïne.....	9
3.1. Toegang tot de procedure.....	10
3.2. De Dublinprocedure.....	12
3.3. Speciale procedures voor de beoordeling van beschermingsbehoeften.....	14
3.4. Behandeling asielverzoeken in eerste aanleg.....	15
3.5. Verwerking van asielverzoeken in tweede of hogere aanleg.....	16
3.6. Opvang van verzoekers om internationale bescherming.....	17
3.7. Aspecten van detentie waarbij verzoekers en voormalige verzoekers betrokken zijn.....	18
3.8. Toegang tot informatie.....	19
3.9. Rechtsbijstand en juridische vertegenwoordiging.....	19
3.10. Tolkdiensten.....	20
3.11. Informatie over landen van herkomst.....	20
3.12. Staatloosheid in de asielcontext.....	21
3.13. Inhoud van de bescherming.....	21
3.14. Hervestiging en toelating op humanitaire gronden.....	23
4. Kinderen en personen met bijzondere behoeften in de asielprocedure	24
5. Steun van hetEUAA in 2023	27
Slotopmerkingen	29

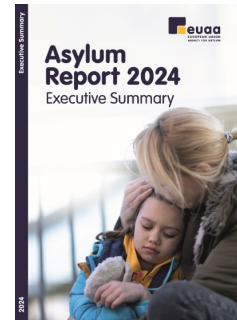
Inleiding

De samenvatting van het [Asielverslag 2024: Het jaarverslag over de asielsituatie in de Europese Unie](#) bevat een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van internationale bescherming, die in het hoofdverslag nader uiteen worden gezet.

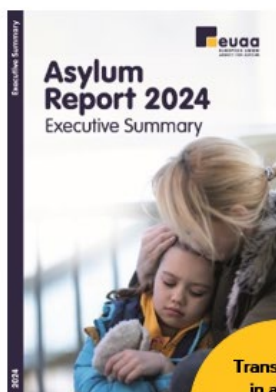
De samenvatting is beschikbaar in **30 talen**, waaronder alle EU-talen en Albanees, Arabisch, Macedonisch, Oekraïens, Russisch, Servisch en Turks.

De informatie die in het hoofdverslag wordt gepresenteerd, kan worden gefilterd uit verschillende, gebruiksvriendelijke bronnen:

- De [National Asylum Developments Database](#) bevat de wetgevings-, institutionele en beleidsontwikkelingen die in het verslag worden beschreven. De updates kunnen worden doorzocht op land, onderwerp, jaar en soort ontwikkeling. De informatie wordt ook samengevat en gepresenteerd in een tabel per land en per thematisch gebied in een PDF-document.
- Het verslag presenteert een selectie van ontwikkelingen in de rechtspraak op basis van de jurisprudentiedatabase van het EUAA ([EUAA Case Law Database](#)). De hyperlinks in de tekst leiden de lezer naar de specifieke zaak in de database.
- De bronnen die voor de opstelling van het asielverslag zijn gebruikt, zijn opgenomen in de lijst van referenties aan het einde van het verslag. Ze zijn ook beschikbaar in de [Sources on Asylum 2024](#), een aparte, gedetailleerde bronverzameling, gegroepeerd per type bron. Lezers kunnen gemakkelijk vaststellen of bronnen afkomstig zijn van Europese instellingen en agentschappen, internationale organisaties, nationale autoriteiten, maatschappelijke organisaties of denktanks en de academische wereld.

Additional resources to the Asylum Report 2024

Translations
in all EU
languages
and 7 non-EU
languages

1. Wereldwijde ontwikkelingen op asielgebied

De behoefte aan bescherming bleef stijgen in 2023, ook al deed zich niet één enkele gebeurtenis voor die vergelijkbare uitwerkingen had als de Russische invasie in Oekraïne, de overname van Afghanistan door de Taliban of de COVID-19 pandemie, die bepalend waren in de voorgaande jaren. Toch bleven deze crises de ontwikkelingen in 2023 beïnvloeden, te midden van nieuwe en aanhoudende conflicten, klimaatschokken, geopolitieke onrust, geweld en vervolging, als gevolg waarvan miljoenen mensen hun huizen ontvluchtten.

Het aantal gedwongen ontheemden bereikte in 2023 een historisch hoogtepunt van meer dan 114 miljoen, waarbij onder meer Afghanistan, de Democratische Republiek Congo, Latijns-Amerikaanse en Caribische landen, Myanmar, Somalië, Sudan en Oekraïne belangrijke hotspots voor ontheemding zijn. Door de escalatie van het conflict in Gaza vanaf oktober 2023 en de daarmee gepaard gaande humanitaire crisis is de behoefte aan bescherming in de regio drastisch toegenomen.

Tegen deze achtergrond heeft de internationale gemeenschap haar inspanningen voortgezet om oplossingen te ontwikkelen voor mensen die bescherming nodig hebben, vaak door samenwerking met meerdere belanghebbenden en een toenemende diversiteit van actoren die betrokken zijn bij het bieden van oplossingen. Een goed voorbeeld van een dergelijk initiatief was de toezegging tijdens het tweede Wereldvluchtelingenforum in december 2023. Overheden, internationale actoren, de particuliere sector en maatschappelijke organisaties hebben meer dan 2,2 miljard USD toegezegd voor specifieke beleidsmaatregelen en programma's ter ondersteuning van ontheemde bevolkingsgroepen en landen die vluchtelingen opvangen, en hebben toegezegd uiterlijk in 2030 1 miljoen vluchtelingen te hervestigen en nog eens 3 miljoen mensen bij te staan via steun uit de gemeenschap.

Klimaatverandering als factor die ontheemding veroorzaakt en de impact van klimaatverandering op vluchtelingen en gastgemeenschappen bleven belangrijke thema's in het debat over internationale bescherming. Tevens werd gediscussieerd over staatloosheidskwesties in de asielcontext en de wisselwerking tussen staatloosheid en beschermingsbehoefte.

Nu de internationale gemeenschap consequent aandacht besteedt aan complexe aspecten van voortdurend veranderende ontheemdingpatronen, lijken het debat over en de praktijk van internationale bescherming de afgelopen jaren doordrongen te zijn van een groeiend besef dat gedwongen ontheemding niet alleen een humanitair probleem is, maar ook een ontwikkelingsuitdaging. De meeste vluchtelingen over de hele wereld komen niet alleen uit kwetsbare omgevingen, maar vluchten ook naar kwetsbare omgevingen. Meer dan driekwart van de wereldwijd ontheemde personen wordt opgevangen in lage- en

middeninkomenslanden. De aanpak die tegelijk inzet op humanitaire ontwikkeling en vrede, die de afgelopen jaren een prominente rol heeft gespeeld in de inspanningen van de internationale gemeenschap, vraagt om een alomvattende respons van uiteenlopende belanghebbenden, waaronder bedrijven, financiële instellingen en maatschappelijke organisaties die alle hun expertise dienen bij te dragen om ontwikkelingsoplossingen tot stand te brengen.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-1-global-developments-field-asylum-2023>

2. Belangrijke ontwikkelingen op asielgebied in de Europese Unie in 2023

Het Europees Parlement en de Raad hebben in december 2023 een politiek akkoord bereikt over de belangrijkste wetgevingsinstrumenten van het migratie- en asielpact. Dit betekende een grote doorbraak in de hervorming van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) en maakte de weg vrij voor de implementering van de nodige instrumenten om Europa een functionele en moderne migratie- en asielarchitectuur aan de hand te doen.

In 2023 is de EU actie blijven ondernemen om de verwoestende gevolgen van de Russische agressie tegen Oekraïne aan te pakken, onder meer door stappen te zetten om nauwere samenwerking tussen internationale actoren op te starten en door instrumenten aan te reiken om het herstel, de wederopbouw en de modernisering van Oekraïne te ondersteunen. De verlenging van de tijdelijke bescherming tot maart 2025 bood stabiliteit en voorspelbaarheid voor miljoenen begunstigen. De Europese Raad heeft bevestigd dat Europa zich op lange termijn zal inzetten voor vrede, veiligheid en welvaart in de regio en besloot in december 2023 op aanbeveling van de Europese Commissie om toetredingsonderhandelingen met Oekraïne te openen.

In 2023 bleven de buitengrenzen van de EU onder druk staan en werd het hoogste aantal irreguliere grensoverschrijdingen sinds 2016 geteld. Volgens gegevens van Frontex werden er in 2022 aan de buitengrenzen van de EU 385 000 irreguliere grensoverschrijdingen vastgesteld, wat neerkomt op een stijging van 18 % ten opzichte van 2022. Om deze ontwikkeling aan te pakken, heeft de EU initiatieven genomen voor een doeltreffend beheer van haar buitengrenzen door een Europees geïntegreerd grensbeheer te kalibreren, bestaande informatiesystemen te verbeteren en de interoperabiliteit daarvan te verhogen en samen te werken met belangrijke partnerlanden langs de migratieroutes.

Ter aanvulling van de twee actieplannen van 2022 met betrekking tot de routes door het centrale Middellandse Zeegebied en de Westelijke Balkan heeft de Europese Commissie in 2023 twee aanvullende actieplannen gepresenteerd om de routes door het westelijke Middellandse Zeegebied, de Atlantische Oceaan en het oostelijke Middellandse Zeegebied aan te pakken. De Europese Commissie erkent dat naar schatting 90 % van de mensen die illegaal de buitengrenzen van de EU overschrijden, dit doen met de hulp van

migrantensmokkelaars, en heeft in november 2023 nieuwe wetgevingsvoorstellen gepresenteerd om migrantensmokkel te voorkomen en te bestrijden.

Om beschermingsgerichte oplossingen over de hele wereld te bevorderen, heeft de EU haar uitgebreide samenwerking met derde landen voortgezet, die wederzijds voordeel biedt. De activiteiten in het kader van de externe dimensie van het migratie- en asielbeleid van de EU omvatten inspanningen om de onderliggende oorzaken van illegale migratie aan te pakken, legale routes naar bescherming in Europa te ontwikkelen, steun te verlenen voor beschermingsoplossingen in andere delen van de wereld, smokkelnetwerken te bestrijden en met partnerlanden samen te werken op het gebied van migratie en grensbeheer.

In zijn streven om een geharmoniseerde interpretatie en toepassing van het EU-recht te waarborgen, heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJEU) in 2023 meer dan **20 arresten en beschikkingen gegeven** waarin het verschillende bepalingen van het GEAS interpreteert, waarbij het onder meer om toegang tot de asielprocedure, de Dublinprocedure, een doeltreffende voorziening in rechte in versnelde procedures en gezinshereniging gaat.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-2-major-developments-asylum-european-union-2023>

3. Werking van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel

Als gevolg van de sterk stijgende aantallen mensen in Europa die bescherming nodig hebben en de overbelaste nationale opvangstelsels, hebben de EU+-landen in 2022 wetgevings-, beleids- en praktische initiatieven genomen om de steeds wisselende omstandigheden in goede banen te leiden. Tegelijkertijd hebben maatschappelijke organisaties, het UNHCR en andere internationale organisaties hun bezorgdheid geuit over sommige praktijken bij nationale asiel- en opvangdiensten.

Vak 1. Tijdelijke bescherming voor ontheemden uit Oekraïne

Terwijl de militaire agressie tegen Oekraïne het tweede jaar aanhield, werden meer dan 4,3 miljoen niet-EU-burgers die Oekraïne zijn ontvlucht verder opgevangen met een tijdelijke beschermingsstatus in EU+-landen, die de geldigheid van de bescherming hebben verlengd tot maart 2025. In 2023 hebben de EU+-landen meer dan 1 miljoen beslissingen gegeven waarbij tijdelijke bescherming werd verleend. Voor 99 % ging het hierbij om Oekraïense onderdanen. Na de grote golf aan het begin van de oorlog is het aantal beslissingen tot verlening van tijdelijke bescherming in de zomer van 2023 gedaald en relatief stabiel gebleven op een lager niveau.

In een aantal EU+-landen kon de tijdelijke beschermingsstatus worden omgezet in verblijfsvergunningen voor werk of gezinshereniging. En sommige landen hebben het toepassingsgebied van de tijdelijke bescherming uitgebreid tot Oekraïense onderdanen die zich al buiten Oekraïne bevonden toen de militaire agressie begon. Andere landen zijn daarentegen begonnen maatregelen in te voeren om het recht op tijdelijke bescherming te beperken.

Rechterlijke instanties hebben inmiddels ook de criteria om voor tijdelijke bescherming in aanmerking te komen nader bepaald. In de zaak *verzoeker* tegen *Staatssecretariaat voor Migratie* heeft de Zwitserse Federale Administratieve Rechtbank (FAC) geoordeeld dat geen tijdelijke bescherming dient te worden verleend aan Oekraïners die ook het staatsburgerschap van een EU/EVA+-land bezitten. Het constitutioneel hof in Oostenrijk heeft [bevestigd](#) dat tijdelijke bescherming van toepassing is op Oekraïense onderdanen die het land kort voor 24 februari 2022 hebben verlaten, maar daar in principe verbleven. De administratieve rechtbank van München (Duitsland) [heeft](#) in de zaak *verzoeker* tegen *Immigratiedienst* (M 4 S 23.2442) geoordeeld dat ongehuwde partners van Oekraïense personen niet in aanmerking komen voor tijdelijke bescherming. De rechtbank kwam tot dezelfde conclusie in zaak M 4 K 23.2440. Laatstgenoemde beslissing werd op 31 oktober 2023 door de Beierse hogere administratieve rechtbank teruggedraaid met zijn beslissing in zaak 10 C 23.1793.

Er werden speciale maatregelen ingevoerd, waaronder beurzen en kosteloze taallessen, ter ondersteuning van de sociale en economische integratie van begunstigden van tijdelijke bescherming in de gastsamenleving. Er bleef een dringende behoefte bestaan aan geschikte huisvesting, terwijl er werd ingezet op integratie op de arbeidsmarkt. Ruwweg drie op vijf beslissingen tot toekenning van tijdelijke bescherming in de EU+ in 2023 werden echter toegekend aan vrouwen en meisjes, en meer dan een kwart aan kinderen, waardoor veel Oekraïense vrouwen moeilijk aan het werk kunnen komen in hun gastland. Bovendien verrichten Oekraïners vaak laaggeschoold werk, deels als gevolg van de langdurige procedures voor de erkenning van diploma's of kwalificaties.

Om beter inzicht te krijgen in de behoeften van ontheemden uit Oekraïne, is het EUAA samen met de OESO doorgegaan met de uitvoering van de enquêtes onder gearriveerde migranten uit Oekraïne. Op basis van de resultaten zijn in [juni](#) en [oktober](#) 2023 twee informatiebladen gepubliceerd. Daarnaast worden in het rapport "[Voices in Europe: Experiences, hopes and aspirations of forcibly displaced persons from Ukraine](#)" getuigenissen van gedwongen ontheemden uit Oekraïne geanalyseerd die in het kader van de lopende enquêtes zijn verzameld, en worden de belangrijkste thema's gepresenteerd die door deze bevolkingsgroep naar voren zijn gebracht.

3.1. Toegang tot de procedure

In 2023 ontvingen de EU+-landen meer dan 1,1 miljoen verzoeken om internationale bescherming, het hoogste aantal sinds de vluchtelingencrisis in 2015-2016. In het laatste kwartaal van 2023 overschreed het aantal ingediende verzoeken het niveau van 2016. Het aantal verzoeken dat in de loop van 2023 maandelijks werd ingediend, was bijna altijd hoger dan in 2022 en meer dan 90 % van de verzoeken was net als in 2022 ingediend door personen die voor het eerst om internationale bescherming verzochten.

Duitsland voerde de lijst aan wat betreft het aantal ontvangen verzoeken (334 000, +45 % ten opzichte van 2022) en was goed voor ongeveer 30 % van het totale aantal verzoeken. De volgende drie ontvangende landen waren samen goed voor 41 % van de verzoeken, met

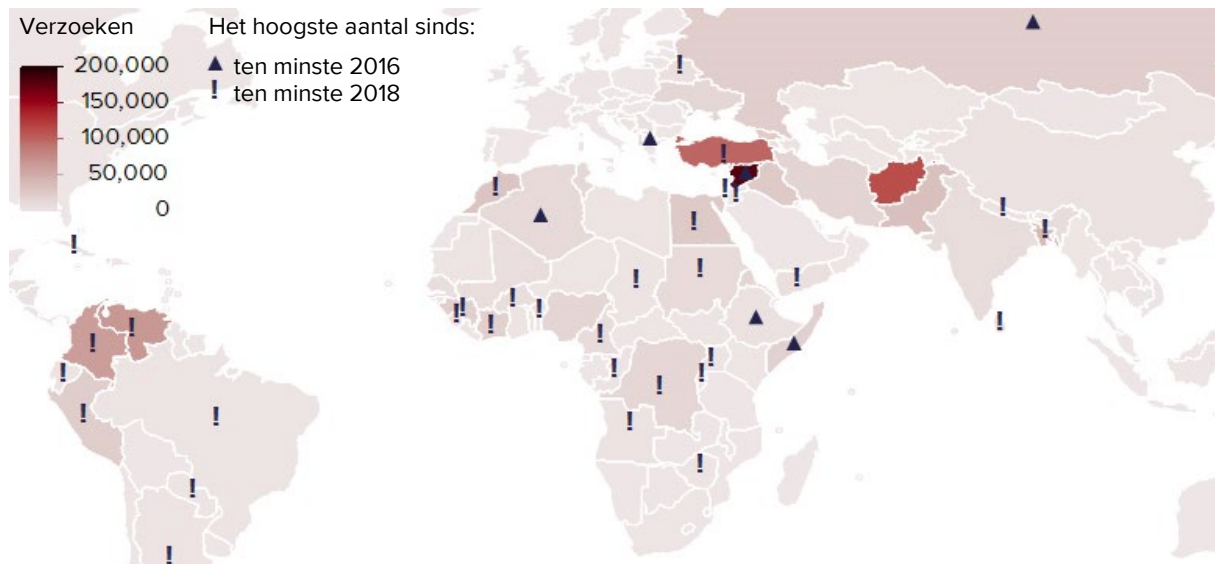
recordaantallen in elk land: Frankrijk (167 000 verzoeken, +7 % stijging), Spanje (162 000, +38 %) en Italië (136 000, +63 %).

Bij de behandeling van asielverzoeken in verhouding tot de omvang van de bevolking stond Cyprus bovenaan de lijst met ongeveer 13 000 ingediende verzoeken per 1 miljoen inwoners. Andere landen die onder grote druk stonden door de instroom van asielverzoeken waren Oostenrijk (6 500 per 1 miljoen inwoners), Griekenland (6 200), Duitsland (4 000), Luxemburg (3 800), Bulgarije (3 500), Slovenië en Zwitserland (elk 3 400).

Syriërs, Afghanen en Turken bleven de meeste verzoeken om internationale bescherming indienen, goed voor meer dan een derde van alle verzoeken die in de EU+-landen werden ingediend (zie figuur 1). Onderdanen van Syrië, die ongeveer een zesde van alle verzoekers vormden, dienden 181 000 verzoeken in, een stijging van 38 % ten opzichte van 2022 en het grootste aantal sinds 2016. Zij werden op afstand gevolgd door Afghanen, met 114 000 verzoeken, wat neerkomt op een daling van 11 % ten opzichte van het voorgaande jaar. Met 101 000 verzoeken bereikte het aantal verzoeken van Turkse onderdanen een recordhoogte; zij vormden opnieuw de op twee na grootste groep verzoekers. Dit was een stijging van 82 % ten opzichte van 2022, waarmee het aantal verzoeken door Afghanen bijna werd overtroffen.

Er werden ook recordaantallen verzoeken ingediend door andere nationaliteiten, waaronder Venezolanen en Colombianen, die op de vierde en vijfde plaats kwamen. Na de escalatie van het Israëlisch-Palestijnse conflict in oktober 2023 vroegen Palestijnen in recordaantallen asiel aan.

Figuur 1. Verzoeken om internationale bescherming in EU+-landen per land van herkomst, 2023

Noten: Voor Portugal waren er geen gegevens beschikbaar voor de periode oktober-december 2023. De op de kaart weergegeven grenzen betekenen geen officiële aanvaarding of erkenning door de Europese Unie.
Bron: Gegevens van het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en paraatheid (EPS) van het EUAA per 1 februari 2024

In 2023 bleven de EU+-landen druk ervaren aan de grenzen en werden ze geconfronteerd met uitdagingen in verband met het hoge aantal aankomsten. Door de impact van de Russische invasie in Oekraïne hield de druk op de oostelijke buitengrenzen van de EU aan, terwijl de landen in het Middellandse Zeegebied worstelden met de aanhoudende toestroom van migranten over zee. Landen die met bewegingen langs de Balkanroute worden geconfronteerd, verhoogden hun inspanningen om de grenzen te controleren. De druk was ook voelbaar in Centraal-Europese landen, die steeds meer verzoeken ontvingen.

Tegen deze achtergrond richtten de EU+-landen zich op het verminderen en voorkomen van irreguliere migratie naar de EU, die op bepaalde momenten afbreuk dreigde te doen aan de daadwerkelijke toegang tot het grondgebied. Gedurende 2023 hebben EU-instellingen en -agentschappen, UNHCR en internationale en maatschappelijke organisaties het beleid en de praktijken in verband met het bieden van daadwerkelijke toegang tot het grondgebied en de asielprocedure onder de loep genomen. Zij toonden zich bezorgd over mogelijke schendingen van de grondrechten aan de buitengrenzen en riepen zowel de nationale regeringen als de Europese Commissie op om de eerbiediging van de grondrechten en de naleving van het beginsel van non-refoulement te waarborgen.

Sommige landen handhaafden de noodtoestand en pasten regels toe die afwijkingen van de normale procedure mogelijk maakten. Zij zijn ook begonnen te investeren in het gebruik van technologie om de grensbeveiliging te waarborgen. De toegenomen werklast als gevolg van het hogere aantal verzoeken heeft ertoe geleid dat veel landen aanpassingen hebben doorgevoerd in de registratie- en indieningsprocessen en meer personele middelen beschikbaar hebben gesteld om de achterstand bij de behandeling van verzoeken weg te werken.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-31-access-procedures>

3.2. De Dublinprocedure

In 2023 hebben de Europese Commissie en de EU+-landen zich gericht op het verbeteren van de doeltreffendheid van de Dublin III-verordening. De lidstaten zijn begonnen met de toepassing van de praktische oplossingen die zijn vastgesteld in de routekaart voor de verbetering van de uitvoering van overdrachten in het kader van de Dublin III-verordening (de routekaart van Dublin), die door de EU+-landen is bekrachtigd tijdens de vergadering van het Strategisch Comité immigratie, grenzen en asiel (Scifa) op 29 november 2022.

Tot deze praktische oplossingen behoorden onder meer de aanwerving en opleiding van personeel, de herziening van werkstromen en standaardwerkwijzen, en het starten of voortzetten van initiatieven op het gebied van digitalisering. Het EUAA publiceerde bijgewerkte aanbevelingen over [de uitvoering van Dublinoverdrachten](#) en over [gezinshereniging in het kader van de Dublinprocedure](#), en er werden informatiebladen gepubliceerd met actuele informatie over Dublinoverdrachten.

De verschillende maatregelen leverden veelbelovende resultaten op, het verbeteren van de communicatie tussen de eenheden van Dublin, het wegnemen van belemmeringen bij de uitvoering van Dublin-overdrachten, het vergroten van de middelen om verbeterde procedures van Dublin mogelijk te maken en het versterken van de naleving van EU-wetgeving en rechterlijke uitspraken. De Europese Commissie presenteerde een aantal goede praktijken uit EU+-landen in een [werkdocument](#) dat eind 2023 werd gepubliceerd.

Veel Dublin-eenheden bleven in 2023 onder druk staan als gevolg van het toenemende aantal verzoekers. In het kader van zijn operationele plannen verleende het EUAA steun aan Dublin-eenheden in verschillende lidstaten. De impact van de invasie in Oekraïne op de Dublin-eenheden is afgenomen ten opzichte van 2022, maar blijft de taken en de werklast in veel eenheden beïnvloeden.

Net als in voorgaande jaren heeft het HvJEU verschillende prejudiciële uitspraken gedaan over de uitleg van de Dublin III-verordening. Veel EU+-landen merkten op dat de uitvoering van sommige van deze arresten – bijvoorbeeld de arresten in de [gevoegde zaken C-323/21, C-324/21 en C-325/21](#) – aanvullende praktische vragen oproep, en dat besprekingen binnen het contactcomité van de Europese Commissie of de netwerken van het EUAA nuttige platforms vormden om oplossingen voor deze uitdagingen te vinden.

Volgens de voorlopige gegevens die regelmatig tussen het EUAA en 29 EU+-landen worden uitgewisseld, zijn er in 2022 163 000 beslissingen genomen naar aanleiding van uitgaande Dublinverzoeken. Dit betekende een stijging met meer dan 8 % ten opzichte van 2022, wat leidde tot het hoogste jaartotaal sinds minstens 2016. Het maandelijkse aantal Dublinbeslissingen lag tussen juli en november 2023 voortdurend boven de 14 000 als gevolg van de stijging van het aantal asielverzoeken in de EU+-landen in dezelfde periode.

Over het geheel genomen bedroeg de verhouding tussen het aantal ontvangen beslissingen op Dublinverzoeken en het aantal ingediende asielverzoeken op jaarbasis 15 %, ongeveer evenveel als in 2022. Hoewel sommige beslissingen op Dublinverzoeken betrekking hadden op gevallen van gezinshereniging, wijst de stabiele verhouding tussen beslissingen en verzoeken erop dat in 2023 een toegenomen aantal asielzoekers van het eerste land van aankomst naar een ander land is verhuisd om een nieuw verzoek in te dienen (secundaire verplaatsing genoemd), waardoor het totale aantal asielzaken is gestegen.

Op nationaal niveau ontvingen Duitsland en Frankrijk opnieuw de meeste beslissingen in antwoord op hun verzoeken, samen goed voor ongeveer drie vijfde van het EU+-totaal. Net als in voorgaande jaren heeft Italië in totaal de meeste beslissingen over Dublinverzoeken genomen. Voor het eerst kwam Kroatië echter als tweede land uit de bus, aangezien het aantal beslissingen bijna is verdrievoudigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

In 2023 bedroeg het aanvaardingspercentage voor beslissingen op Dublinverzoeken – d.w.z. het aandeel (expliciet of impliciet) positieve beslissingen in verhouding tot alle gegeven beslissingen – 72 %. Dit percentage was 12 procentpunten hoger dan in 2022 en bereikte het hoogste niveau sinds 2017.

Het aantal Dublin-overdrachten dat werd uitgevoerd (15 000) bleef stabiel ten opzichte van 2022, maar nog steeds ver onder het niveau van vóór COVID-19 (meer dan twee vijfde lager dan in 2019). De uitvoering van Dublinoverdrachten werd gedeeltelijk belemmerd door de toegenomen druk op de asiel- en opvangautoriteiten als gevolg van de sterke stijging van het aantal irreguliere binnenkomsten gedurende het hele jaar.

In 2023 werd ongeveer 7 500 keer een beroep gedaan op artikel 17, lid 1, van de Dublin III-verordening, het hoogste cijfer sinds vijf jaar en een stijging met drie vijfde ten opzichte van 2022. Artikel 17, lid 1, is een discretionaire bepaling op grond waarvan een lidstaat een verzoek om internationale bescherming van een onderdaan van een derde land of een staatloze kan behandelen, ook al is deze daartoe op grond van de criteria van de Dublin III-verordening niet verplicht.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-32-dublin-procedure>

3.3. Speciale procedures voor de beoordeling van beschermingsbehoeften

Tijdens de behandeling van verzoeken om internationale bescherming in eerste aanleg kunnen lidstaten onder bepaalde voorwaarden gebruikmaken van speciale procedures – zoals versnelde procedures, grensprocedures of prioritaire procedures – met inachtneming van de basisbeginselen en garanties die in het EU-recht zijn vastgelegd.

De wetgevingsontwikkelingen met betrekking tot grensprocedures in 2023 varieerden van voorstellen om voor het eerst dergelijke procedures toe te passen tot wijzigingen in de voorwaarden voor de toepassing ervan of in de aanwijzing van de bevoegde rechtbank voor de behandeling van beroepen. Verscheidene EU+-landen hebben hun lijsten van [veilige landen van herkomst](#) en de aanwijzing van veilige derde landen gewijzigd, terwijl andere landen een begin hebben gemaakt met de vaststelling van dergelijke lijsten. Het HvJEU heeft in 2023 nog geen uitspraak gedaan op het de door de Griekse Raad van State ingediende verzoek om een prejudiciële beslissing over het aanmerken van Turkije als veilig derde land, terwijl het EHRM in kort geding uitspraak heeft gedaan ten gunste van verzoekers voor wie Turkije als veilig derde land werd beschouwd.

Verzoeken die na secundaire bewegingen werden ingediend, bleven aanleiding geven tot niet-ontvankelijkheidsbeslissingen, en het HvJ-EU zal naar verwachting in 2024 uitspraak doen over de behandeling van verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een andere lidstaat, maar die niet kunnen worden teruggestuurd wegens een risico op onmenselijke of vernederende behandeling.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-33-special-procedures-assess-protection-needs>

3.4. Behandeling asielverzoeken in eerste aanleg

De EU+-landen hebben een aantal maatregelen genomen om te reageren op het toegenomen aantal verzoeken om internationale bescherming. Een aantal landen heeft wetswijzigingen voorgesteld om de asielprocedure verder te versnellen, terwijl nieuwe werkmethoden zijn ingevoerd, prioriteiten zijn vastgesteld en extra personeel is aangeworven om het aantal genomen beslissingen te verhogen.

Bepaalde lidstaten hebben ook procedure wijzigingen getest om de duur van het persoonlijk onderhoud te verkorten. Sommige EU+ landen hebben nieuwe informatiesystemen ingevoerd of zijn begonnen met projecten om hun systemen te digitaliseren. De beslissingsautoriteiten volgden de lessen op die zijn getrokken uit eerdere initiatieven voor kwaliteitsbeoordeling, hebben meer opleiding verstrekt aan personeel, nieuwe kwaliteitstoetsingsprocessen gestart voor procedures en beslissingen in eerste aanleg.

Ngo's bleven hun bezorgdheid uiten over vertragingen bij het inplannen van het persoonlijk onderhoud, het gebrek aan opleiding van beslisambtenaar die het persoonlijk onderhoud afnemen en de duur van de asielprocedures. Het UNHCR heeft ook zijn standpunt kenbaar gemaakt over de externalisering van asielprocedures, aangezien sommige lidstaten in 2023 overwogen asielzoekers voor de behandeling van hun asielverzoeken naar derde landen over te dragen. Het gebruik van AI in migratieprocedures werd ook aangemerkt als een aandachtspunt.

Beslissingen en afsluiting van zaken in eerste aanleg

In 2023 hebben de EU+-landen ongeveer 677 000 beslissingen in eerste aanleg genomen, het grootste aantal sinds 2017. Voor het tweede opeenvolgende jaar bleef Duitsland de meeste beslissingen uitvaardigen onder de EU+-landen (ongeveer 219 000, goed voor een derde van het EU+-totaal), op afstand gevolgd door Frankrijk (133 000) en Spanje (90 000). Deze drie landen gaven gezamenlijk twee derde van alle beslissingen in eerste aanleg. Evenwel was er sprake van uiteenlopende trends: terwijl Duitsland van alle EU+ landen de grootste absolute toename van het aantal beslissingen noteerde ten opzichte van 2022 (+21 000), gaf Spanje een tegenovergestelde beeld te zien (-13 000). Daarentegen is de besluitvorming in Frankrijk stabiel gebleven.

In het derde opeenvolgende jaar werden de meeste beslissingen gegeven op verzoeken van Syriërs (132 000) en Afghanen (89 000), die samen goed waren voor een derde van alle beslissingen in de EU+. Opmerkelijke absolute stijgingen in het aantal gegeven beslissingen werden ook waargenomen voor onderdanen van: Turkije (38 000 beslissingen in eerste aanleg), Venezuela (45 000), Marokko (16 000), Georgië (23 000), Rusland (10 000), de Democratische Republiek Congo (11 000), Eritrea (12 000) en Oekraïne (10 000).

Beslissingen op asielverzoeken zijn slechts één manier om asielzaken af te sluiten. Stopzettingen en andere sluitingen van asielprocedures dragen ook bij tot de totale uitstroom in eerste aanleg. Zo bereikte in 2023 het totale aantal asielprocedures dat in eerste aanleg is afgerond (d.w.z. beslissingen in eerste aanleg, stopzettingen na intrekking en andere sluitingen) ook het hoogste niveau in zes jaar (ongeveer 863 000).

Om het niveau van de druk op de nationale asielstelsels nauwkeurig weer te geven, moet het aantal ingediende verzoeken (instroom) worden afgezet tegen alle sluitingen van zaken (uitstroom). Hieruit blijkt dat de kloof tussen de instroom van verzoeken om internationale bescherming en de uitstroom van zaken in eerste aanleg bleef groeien en de hoogste stand

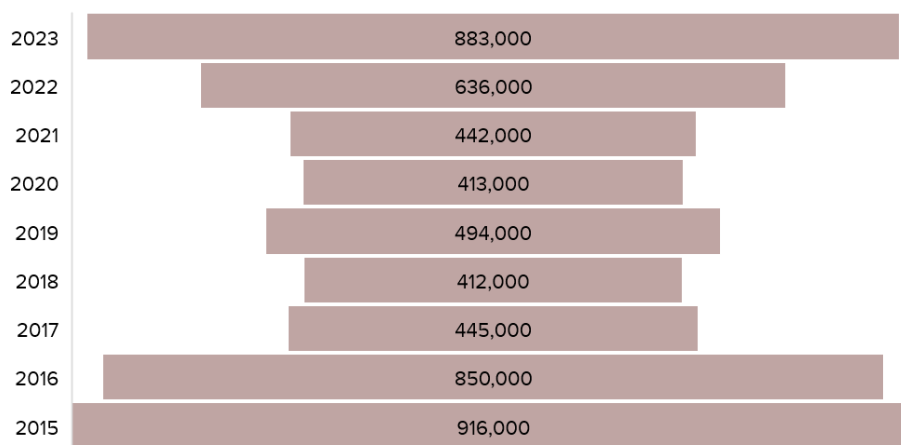
in 5 jaar bereikte. Met andere woorden: in 2023 heeft het asielstelsel in eerste aanleg ongeveer 280 000 zaken meer opgenomen dan het heeft kunnen verwerken. Dit betekent een toename van het te verwerken aantal zaken met 66 % ten opzichte van 2022, wat bijdroeg tot de voortzetting van de trend van een consequent hogere in- dan uitstroom die zich sinds medio 2021 aftekent.

In eerste aanleg aanhangige zaken

De steeds groter wordende kloof tussen het aantal verzoeken en het aantal afgesloten zaken heeft geleid tot het hoogste aantal hangende zaken sinds 2015 (zie *figuur 2*).

Eind 2023 wachtten ongeveer 883 000 zaken op een beslissing in eerste aanleg (een stijging van twee vijfde ten opzichte van eind 2022). Die zaken betroffen een groot aantal nationaliteiten, maar de grootste aantallen betroffen Syriërs en Turken. De helft van alle zaken in de EU+ was al meer dan 6 maanden in behandeling.

Figuur 2: Aantal in eerste aanleg aanhangige zaken in EU+-landen aan het einde van het jaar, 2015–2023

Noot: Voor Portugal waren er geen gegevens beschikbaar voor de periode oktober-december 2023.
Bron: EUAA EPS-gegevens per 1 februari 2024.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-34-processing-asylum-applications-first-instance>

3.5. Verwerking van asielverzoeken in tweede of hogere aanleg

In 2023 waren de ontwikkelingen in tweede aanleg gericht op het recht op toegang tot de beroepsprocedure en de instanties die al naargelang de omstandigheden bevoegd zijn een beroep te behandelen. De omvang van de bevoegdheden in beroepsprocedures betreffende internationale bescherming (met inbegrip van de verplichting om een ex nunc onderzoek van zowel de feiten als de rechtsvragen te verrichten) en de opschortende werking van een beroep zijn onderworpen aan wetwijzigingen en rechterlijke toetsing. Sommige landen hebben hun

wetgeving inzake het recht op een hoorzitting voor een beroepsinstantie versterkt en in verschillende arresten werd het belang van deze procedurele waarborg in hoger beroep benadrukt. Daarnaast benadrukten rechtbanken de noodzaak om ervoor te zorgen dat een tolk, beslisambtenaar of rechter van hetzelfde geslacht kan worden ingezet in hoger beroep.

Net als elk jaar hebben de beroepsinstanties de behandeling van beroepen voor specifieke profielen van verzoekers (bijvoorbeeld voor verzoekers uit de Gazastrook en Sudan) wegens lopende situaties opgeschort. Landen hebben ook richtlijnen bijgewerkt op basis van ontwikkelingen in landen van herkomst.

De duur van asielberoepen was een punt van zorg voor de nationale autoriteiten, waarbij organisaties uit het maatschappelijk middenveld er bij verschillende EU+-landen op hebben aangedrongen dat beslissingen binnen een redelijke termijn worden genomen. De digitalisering van beroepen in internationale-beschermingszaken is in 2023 voortgezet door middel van hoorzittingen op afstand.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-35-processing-asylum-applications-second-or-higher-instances>

3.6. Opvang van verzoekers om internationale bescherming

Bij de opvang van verzoekers om internationale bescherming bleven de uitdagingen van de voorgaande jaren in 2023 bestaan. De opvangautoriteiten in de meeste EU+-landen hadden nog steeds moeite met het verschaffen van geschikte huisvesting voor alle verzoekers, en internationale organisaties, nationale mensenrechteninstellingen, ombudsinstanties en maatschappelijke organisaties maakten dan ook regelmatig melding van dakloosheid, armoede of moeilijke levensomstandigheden en een gebrek aan ondersteunende diensten. De situatie bleef negatieve gevolgen hebben voor verzoekers met bijzondere behoeften en kwetsbaarheden, zoals kinderen, vrouwen, LHBTIQ-verzoekers of verzoekers met een lichamelijke of geestelijke beperking (zie hoofdstuk 4). Regelmatig werd een beroep gedaan op de rechter om toegang tot behoorlijke opvangvoorzieningen en waardige voorwaarden voor alle verzoekers te waarborgen.

Naast het aanpakken van dringende behoeften, bleven de nationale autoriteiten in verschillende landen zoeken naar structurele oplossingen om flexibele en duurzame opvangstelsels te garanderen. Dit leidde bijvoorbeeld tot veranderingen in de institutionele structuur, de financieringsstructuur en de samenwerkingsovereenkomsten met andere belanghebbenden. De milieuduurzaamheid van faciliteiten werd belangrijker naarmate opvangstelsels te maken kregen met een grotere vraag en hogere energiekosten, zoals gedetailleerd is beschreven in een speciale EUAA [update](#) over de stand van zaken.

De druk op het opvangstelsel was een katalysator bij de herziening en striktere toepassing van de regels inzake het recht op opvangvoorzieningen. Veranderingen in de wetgeving waren doorgaans gericht op verduidelijking van de beëindiging van de opvang. Net als in voorgaande jaren is de uitstroom uit opvangcentra vaak gestagneerd of zelfs vertraagd, aangezien erkende begunstigen van internationale bescherming problemen ondervonden

bij het vinden van eigen huisvesting op de particuliere markt. Beleidsvoorstellen waren erop gericht deze overgang te vergemakkelijken en een snellere toegang tot de arbeidsmarkt mogelijk te maken.

Hoewel er waarschijnlijk uitdagingen zullen blijven bestaan, moeten de nationale autoriteiten blijven zoeken naar flexibele en duurzame oplossingen voor opvang om zich efficiënt aan te passen aan de veranderende aantallen en profielen van verzoekers en opgevangen personen.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-36-reception-applicants-international-protection>

3.7. Aspecten van detentie waarbij verzoekers en voormalige verzoekers betrokken zijn

In 2023 werden de detentiepraktijken en detentieomstandigheden nog steeds nauwlettend in de gaten gehouden door internationale, Europese en nationale toezichthoudende en rechterlijke instanties. De publieke discussies over de detentie aan de grens van personen die op irreguliere wijze aankomen en over hun mogelijkheden om toegang te krijgen tot de asielpcedure of advies en juridisch advies te krijgen, zijn geïntensiveerd. De omstandigheden in detentiefaciliteiten aan de grens werden door internationale en maatschappelijke organisaties vaak als alarmerend beschreven. Het EHRM heeft uitspraken gedaan over zaken uit voorgaande jaren waarin dergelijke omstandigheden en praktijken aan de grens werden veroordeeld. Het EHRM en nationale rechters hebben zich ook uitgesproken tegen de opsluiting van verzoekers met speciale behoeften, vooral kinderen.

De EU+-landen hebben de gronden voor het vasthouden van buitenlanders, met inbegrip van verzoekers om internationale bescherming, vaak uitgebreid en de mogelijke duur van detentie in verband met immigratie verhoogd. De wetswijzigingen in sommige landen omvatten de mogelijkheid om verzoekers die in afwachting van een overdracht naar een ander EU+-land uit hoofde van de Dublin III-verordening dreigen onder te duiken, in bewaring te houden.

Belangrijke thema's in de beleidsdiscussies waren de detentie van vreemdelingen in afwachting van terugkeer, de toepassing van het beginsel van non-refoulement in dergelijke gevallen en de daadwerkelijke mogelijkheid om terugkeerbesluiten uit te voeren. Deze gebieden zijn ook uitgebreid vertegenwoordigd in de ontwikkelingen in de rechtspraak in 2023.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-37-aspects-detention-involving-asylum-applicants-and-former-applicants>

3.8. Toegang tot informatie

Nationale autoriteiten en andere belanghebbenden bleven ernaar streven om informatie gemakkelijker en in verschillende formaten en talen beschikbaar te stellen. Sommige landen hebben informatie op maat opgesteld voor specifieke doelgroepen, zoals minderjarige verzoekers en ontheemden uit Oekraïne.

Sommige landen lanceerden voorlichtingscampagnes die erop gericht waren onderdanen uit landen met een laag erkenningspercentage ervan te weerhouden om ondanks de grote kans op afwijzing van hun asielvraag gevaarlijke reizen naar de EU te ondernemen. Andere waren erop gericht afgewezen verzoekers bewust te maken van de mogelijkheid van vrijwillige terugkeer naar het land van herkomst.

Na verschillende jaren werk heeft het EUAA een uitvoerig nieuw portaal gelanceerd, [Let's Speak Asylum](#), waar aanbevolen methoden en praktische hulpmiddelen beschikbaar zijn voor belanghebbenden die werken aan informatievoorziening in het asielstelsel.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-38-access-information>

3.9. Rechtsbijstand en juridische vertegenwoordiging

In 2023 hebben sommige EU+-landen er verder naar gestreefd om de toegang tot en de kwaliteit van rechtsbijstand in alle fasen van de asielprocedure te verbeteren. Bij deze ontwikkelingen ging het onder meer om institutionele veranderingen, gespecialiseerde opleidingen voor rechtshulpverleners en een wijziging van de toelatingscriteria om als rechtshulpverlener te werken op het gebied van internationale bescherming.

Niettemin werden er uitdagingen gemeld met betrekking tot de toegang tot rechtsbijstand, met name aan de grenzen of in detentie. Het gebrek aan communicatie met een advocaat en een effectief recht op rechtsbijstand voor asielzoekers in detentie werden bijvoorbeeld in verschillende fora aangekaart. Sommige landen hebben nationale bepalingen gewijzigd ter versterking van het recht van gedetineerde asielzoekers om contact te hebben met familieleden, juridisch adviseurs en relevante organisaties.

Gezien de aanhoudende toestroom van ontheemden vanuit Oekraïne bleven sommige EU+-landen juridische informatie verstrekken over en bijstand verlenen bij de procedure voor tijdelijke bescherming.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-39-legal-assistance-and-representation>

3.10. Tolkdiensten

In 2023 hebben nationale autoriteiten, rechterlijke instanties en tribunalen, maatschappelijke organisaties en dienstverleners zich ingespannen om de toegang tot en de kwaliteit van de vertolking in asielprocedures en het opvangstelsel te verbeteren. In alle EU+-landen hebben de toenemende verzoeken geleid tot een toenemende behoefte aan vertolking. In sommige landen, waar de profielen van verzoekers vergelijkbaar bleven met die van voorgaande jaren, ontstonden er geen significante nieuwe behoeften. In landen die verzoekers met uiteenlopende profielen ontvingen, was het echter een extra uitdaging om effectieve tolkdiensten te garanderen. Over het algemeen hadden tekorten voor bepaalde talen, niet-beschikbaarheid van vertolking voor bepaalde diensten en heterogene normen nog steeds gevolgen voor de procedurele rechten van verzoekers en de toegang tot diensten, zoals gezondheidszorg.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-310-interpretation-services>

3.11. Informatie over landen van herkomst

De belangrijkste ontwikkelingen in de productie van informatie over landen van herkomst (“Country of origin information” of “COI”) in 2023 waren gericht op het verbeteren van methoden, onder meer door standaardisering van de rapportage, het verbeteren van de samenwerking via bilaterale, internationale en Europese kaders en met maatschappelijke organisaties, het vergroten van de toegankelijkheid van COI door rapporten en bronnen openbaar te maken, en het verbreden van de reikwijdte van de informatie door specifieke gebieden gedetailleerder te behandelen.

Net als in voorgaande jaren bleven COI-eenheden zich richten op enkele van de meest voorkomende landen van herkomst van asielzoekers in Europa, namelijk Afghanistan, Syrië en Irak. De EU+-landen volgden ook de ontwikkelingen in Latijns-Amerika, nu deze regio meer en meer onder de aandacht komt. Na de Russische invasie van Oekraïne is de behoefte aan COI met betrekking tot de veiligheidssituatie in Rusland en Oekraïne aanzienlijk toegenomen. Deze trend hield aan in 2023 en nationale COI-diensten hebben materiaal over de twee landen geproduceerd, ook op basis van onderzoeksmissies, voor zover deze mogelijk waren.

Gemelde uitdagingen op het gebied van COI-productie omvatten personeelstekorten, een gebrek aan toegankelijkheid van informatie over recente ontwikkelingen als gevolg van conflicten, veiligheidsproblemen en beperkte toegang tot landen met autoritaire regeringen, alsook een toename van het aantal dringende verzoeken waardoor meer druk op de beschikbare middelen wordt gelegd.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-311-country-origin-information>

3.12. Staatloosheid in de asielcontext

In de asielcontext kan staatloosheid van invloed zijn op de procedure voor de beoordeling van een verzoek om internationale bescherming en op de procedurele waarborgen van de asielzoeker. Staatloosheid bleef in 2023 een belangrijk onderwerp op de agenda van de EU. Dit was met name het geval omdat overwegingen rond staatloosheid een rol spelen als het gaat om twee belangrijke conflictgebieden in 2023, namelijk Palestina en Oekraïne.

In 2023 werden in de EU+-landen ongeveer 2 300 asielverzoeken ingediend door staatlozen, een aantal dat ongeveer gelijk is aan dat in 2022. In de loop van het jaar werden in eerste aanleg iets meer dan 1 200 beslissingen genomen ten aanzien van staatloze verzoekers in EU+ landen. Het erkenningspercentage van staatloze verzoekers bedroeg 53 % in 2023, relatief vergelijkbaar met het percentage in de afgelopen jaren, maar veel lager dan tijdens de vluchtelingencrisis van 2015-2016 (toen bijna 9 op 10 beslissingen positief uitvielen). Eind 2023 waren in eerste aanleg 1 900 zaken van staatloze verzoekers aanhangig.

Een aantal wetgevingsontwikkelingen was erop gericht de erkenning te verbeteren en ervoor te zorgen dat de rechten van staatlozen worden beschermd, met inbegrip van staatloze asielzoekers en personen die internationale bescherming genieten, alsook hun kinderen. Ondanks de positieve ontwikkelingen benadrukten maatschappelijke organisaties dat er meer moet worden gedaan om de rechten van staatlozen in kaart te brengen en volledig te beschermen.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-312-statelessness-context-asylum>

3.13. Inhoud van de bescherming

Onder de beschermingsinhoud worden verstaan de rechten die begunstigen van een vorm van bescherming in het land van toevlucht genieten alsook de daarmee samenhangende plichten. Bescherming wordt verleend wanneer asielzoekers een positieve beslissing krijgen waarbij de status van vluchteling of van subsidiaire bescherming (ook wel geharmoniseerde EU-statussen genoemd) wordt toegekend. Het percentage ingewilligde asielverzoeken geeft het aantal positieve uitkomsten weer als percentage van het totale aantal beslissingen op verzoeken om internationale bescherming. Hoewel met nationale vormen van bescherming wel een beschermingsstatus wordt verleend aan onderdanen van derde landen, worden deze statussen – die niet geharmoniseerd zijn in de EU+-landen – doorgaans niet meegenomen in de berekening van het percentage ingewilligde asielverzoeken.

In 2023 steeg het erkenningspercentage voor door de EU gereguleerde vormen van bescherming in eerste aanleg tot 43 %, wat een stijging voor het derde jaar op rij betekent. Dit is het hoogste percentage sinds 2016 (toen bij 57 % van de beslissingen de vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming werd toegekend). De stijging was voornamelijk het gevolg van hogere erkenningspercentages voor Afghanen, Irakezen, Palestijnen en Oekraïners en van het hogere aantal beslissingen die Syriërs verzoekers

betroffen. In totaal werd bij 54 % van alle positieve beslissingen de vluchtelingenstatus toegekend, terwijl bij 46 % subsidiaire bescherming werd verleend.

Buiten de door de EU gereguleerde statussen is het vermeldenswaard dat in meer dan een kwart van de gevallen van negatieve beslissingen voor EU gereguleerde statussen wel een nationale vorm van bescherming werd toegekend die voorziet in toestemming voor verblijf om humanitaire redenen.

Tot de nationaliteiten met de hoogste erkenningspercentages in 2023 behoorden Syriërs (94 %), Oekraïners (92 %), Palestijnen (87 %), Jemenieten (84 %), Eritreeërs (83 %) en Wit-Russen (81 %).

De mate en de kwaliteit van de rechten en diensten die de begunstigen van bescherming ontvangen, bepalen de vooruitzichten op hun daadwerkelijke integratie in het gastland. In 2023 waren de wetgevings- en beleidswijzigingen gericht op gezinshereniging en nationale vormen van bescherming, terwijl sommige EU+-landen met steun van maatschappelijke organisaties integratiebeleid en -strategieën bleven ontwikkelen die zijn afgestemd op de gemeenschappelijke profielen van personen die bescherming genieten in de respectieve landen. Een aantal initiatieven was gericht op het vergemakkelijken van administratieve procedures die begunstigen van bescherming moeten volgen om toegang te krijgen tot de bijbehorende rechten.

Het 20-jarige jubileum van de inwerkingtreding van de gezinsherenigingsrichtlijn vormde de aanleiding voor een reeks publicaties en aanbevelingen om de tenuitvoerlegging ervan te verbeteren. Het HvJEU en de nationale rechters hebben ook in 2023 richtsnoeren gegeven over de praktische toepassing van de richtlijn en hebben bepalingen over het toepassingsgebied en criteria verduidelijkt.

Verschillende initiatieven waren gericht op het vaststellen of aanpassen van regels en criteria voor nationale vormen van bescherming. Om rechtsonzekerheid te vermijden, hebben sommige EU+ landen verblijfsvergunningen verleend op basis van humanitaire of medische overwegingen om de belangen van het kind te beschermen of het beginsel van non-refoulement te waarborgen.

Uiteraard waren veel integratie-initiatieven in 2023 gericht op begunstigen van tijdelijke bescherming, onder meer wat betreft ondersteuning bij de toegang tot onderwijs en taalopleiding. Maatschappelijke organisaties hebben een sleutelrol gespeeld bij het verlenen van relevante diensten en het aanvullen van de inspanningen van de autoriteiten op gemeenschapsniveau.

Wat de gemelde uitdagingen betreft, werd onder meer opgemerkt dat personen die internationale bescherming genieten moeite ondervinden bij het vinden van een woning als gevolg van een tekort of zelfs een volledig gebrek aan sociale huisvestingsmogelijkheden en een tekort aan goedkope huisvesting op lokale markten.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-313-content-protection>

3.14. Hervestiging en toelating op humanitaire gronden

De EU+-landen streefden ernaar om hun hervestigingsverbintenissen in 2023 na te komen, maar werden daarbij geconfronteerd met bijzondere uitdagingen op nationaal niveau. De prioriteiten moesten worden herschikt in het licht van een tekort aan opvangplaatsen voor hervestigde vluchtelingen. Tegelijkertijd werden derde landen waar risicovluchtelingen wachtten op overbrenging, getroffen door rampen, zoals de aardbeving in Turkije.

In totaal kwamen in 2023 ongeveer 15 000 mensen uit derde landen naar de EU+ in het kader van hervestiging of humanitaire toelatingen. Dit was het laagste aantal sinds 2016, met uitzondering van 2020, toen de overbrengingen als gevolg van de COVID-19-pandemie ernstig werden belemmerd.

Maatschappelijke organisaties bleven een belangrijke rol spelen bij de uitvoering van hervestiging en aanvullende trajecten, waaronder humanitaire toelatingsprogramma's. Maatschappelijke organisaties namen deel aan de doorverwijzing van vluchtelingen, droegen bij aan het succes van evacuaties van vluchtelingen in risicosituaties en ondersteunden de veilige overbrenging van geselecteerde vluchtelingen, in overeenstemming met de overeenkomsten die waren ondertekend met EU+-landen. Hun rol bij het verstrekken van opvangdiensten, met name huisvesting, was van cruciaal belang om de druk op de opvangstelsels in sommige landen te verlichten.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-314-resettlement-and-humanitarian-admissions>

4. Kinderen en personen met bijzondere behoeften in de asielprocedure

In 2023 meldden verschillende EU+-landen een aanhoudend hoog aantal verzoekers met speciale behoeften, variërend van verzoekers met een lichamelijke of geestelijke handicap tot slachtoffers van gendergerelateerd geweld en kinderen die zonder begeleiding aankomen in de EU. Tegen de algemene achtergrond van frequente vertragingen in de asielprocedure en overbelaste opvangstelsels zijn de regeringen blijven zoeken naar oplossingen om waardige omstandigheden en veiligheid voor de meest kwetsbaren te waarborgen. In sommige gevallen voorzagen wets- en beleidswijzigingen in een afwijking van strengere normen mogelijk, maar internationale en maatschappelijke organisaties hebben gewezen op de risico's hiervan op de langere termijn.

Autoriteiten in landen met grote aantallen gelijktijdige aankomsten ondervonden moeilijkheden bij het op passende wijze identificeren en beoordelen van bijzondere behoeften. De arresten van het EHRM van 2023 met betrekking tot situaties in 2018-2020 hebben eraan herinnerd dat lacunes in de identificatie en ondersteuning van verzoekers met bijzondere behoeften een dramatisch effect op hun leven kunnen hebben. Daarnaast bleek uit [onderzoek van het EUAA](#) dat er substantiële gegevenslacunes zijn, aangezien EU+ landen over het algemeen geen gegevens over kwetsbaarheden verzamelen of registreren, grotendeels vanwege problemen met gegevensbescherming, zodat het moeilijk is om de meest voorkomende soorten handicaps of kwetsbaarheden te identificeren die worden vastgesteld bij verzoekers van internationale bescherming.

In oktober 2023 trad het Verdrag van Istanbul, dat ook bepalingen inzake asiel en non-refoulement omvat, in werking voor de EU. Op nationaal niveau waren de inspanningen gericht op de preventie van geweld tegen vrouwen en meisjes en de ondersteuning van vrouwelijke slachtoffers van geweld. Uit uitgebreide mappings kwamen nog steeds veel lacunes in de asiel- en opvangstelsels naar voren die de veiligheid van vrouwen en meisjes in gevaar brengen. Deze hiaten en hun nadelige gevolgen werden ook vastgelegd en beoordeeld door rechterlijke instanties.

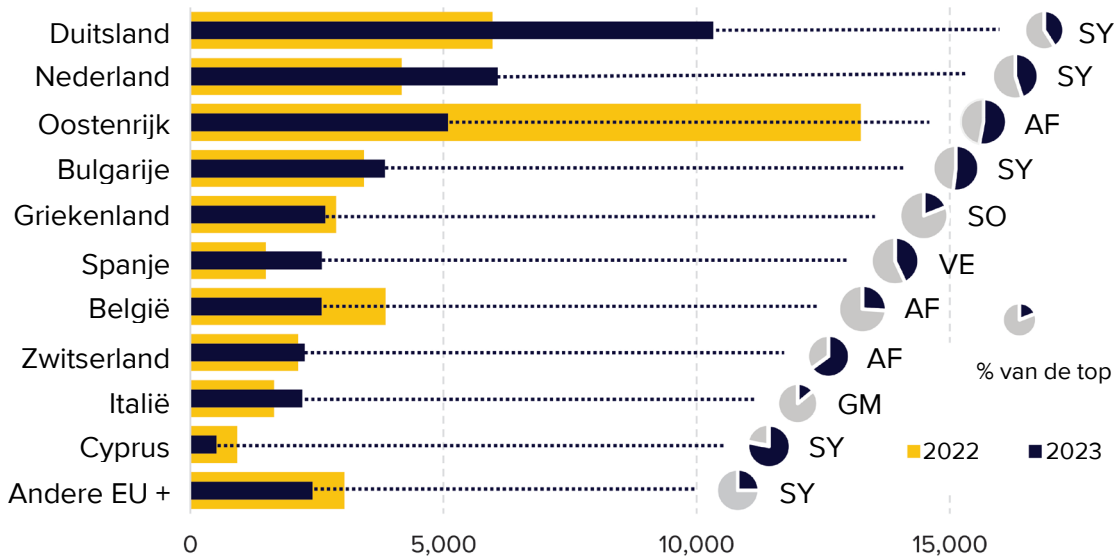
De nationale autoriteiten hebben inspanningen geleverd om de asiel- en opvangstelsels beter af te stemmen op de behoeften van verzoekers die risico lopen op grond van hun seksuele gerichtheid, genderidentiteit, genderexpressie of geslachtskenmerken (SOGIESC). Er werd nauwkeurige en tijdige informatie over landen van herkomst opgesteld waarin aandacht werd besteed aan de situatie van lhbtq-personen om hun situatie goed te kunnen beoordelen. Met het oog hierop heeft het EUAA in 2023 zijn [COI-onderzoeksgids voor lhbtq-personen](#) geactualiseerd om praktijkmensen te ondersteunen. Vaak hebben rechterlijke instanties in tweede aanleg ingegrepen en negatieve beslissingen in eerste aanleg vernietigd om de bescherming van verzoekers met een dergelijk profiel te waarborgen.

Aangezien de meerderheid van de personen die in Europa tijdelijke bescherming zoeken, vrouwen en kinderen waren, bleven overwegingen in verband met mensenhandel in de EU+-landen bijzonder relevant, wat in 2023 aanleiding gaf tot verdere preventie- en beschermingsmaatregelen. Na het voorstel van de Europese Commissie van december 2022 om de richtlijn ter bestrijding van mensenhandel te herzien, heeft het Europees Parlement

haar mandaat aangenomen voor onderhandelingen met de lidstaten, die in november 2023 van start zijn gegaan tijdens de Europese Raad. Vervolgens hebben het Europees Parlement en de Raad in januari 2024 een informeel akkoord bereikt over de uitbreiding van het toepassingsgebied van de huidige richtlijn. Op nationaal niveau hebben de EU+ landen veranderingen doorgevoerd om slachtoffers van mensenhandel beter te kunnen identificeren, doorverwijzen en beschermen. Sommige landen richtten zich ook op het monitoren van de situatie door studies te laten uitvoeren om actuele trends te analyseren.

In 2023 werden 41 000 asielverzoeken ingediend door zelfverklaarde niet-begeleide minderjarigen in de EU+-landen. Dit was vergelijkbaar met het niveau in 2022 (-5 %) en het op één na hoogste niveau sinds 2015. Het aandeel van verzoeken door niet-begeleide minderjarigen bleef stabiel en bedraagt ongeveer 4 % van alle in de EU+-landen ingediende verzoeken. Een aanzienlijk deel van de minderjarige verzoekers kwam uit Syrië en Afghanistan, samen goed voor drie op de vijf verzoeken van zelfverklaarde niet-begeleide minderjarigen in de EU+-landen.

Figuur 3: Top 10 van EU+-landen die 2023 verzoeken hebben ontvangen van zelfverklaarde niet-begeleide minderjarigen, vergeleken met 2022, en aandeel verzoeken ingediend door de belangrijkste nationale groep niet-begeleide minderjarige verzoekers, 2023

Noot: Voor Portugal waren er geen gegevens beschikbaar voor de periode oktober-december 2023.

Bron: EUAA EPS-gegevens per 1 februari 2024.

Het aantal impliciet ingetrokken verzoeken van niet-begeleide minderjarigen daalde met meer dan een derde ten opzichte van de piek in 2022, met name verzoeken van Afghaanse niet-begeleide minderjarigen. Dit wijst erop dat er mogelijk sprake was van een vermindering van secundaire bewegingen door niet-begeleide minderjarigen binnen de EU+.

Het aanhoudend hoge aantal verzoeken van niet-begeleide kinderen in verschillende EU+-landen leidde tot een aantal veranderingen bij de opvang van deze groep. Er was nog steeds sprake van een groot aantal problemen en de opvangomstandigheden voor kinderen waren vaak niet optimaal. Er werden wijzigingen in wetgeving en beleid ingevoerd met de bedoeling om processen te versnellen en passende ondersteuning te garanderen, terwijl NGO's wezen op de risico's die deze afwijkingen in de praktijk kunnen betekenen.

Daarnaast werd in sommige EU+-landen melding gemaakt van een gebrek aan voogden voor niet-begeleide minderjarige verzoekers. Om begeleiding te bieden en te helpen bij het verhogen van de kwaliteit van de diensten, ontwikkelde het Bureau voor de grondrechten (FRA) een [handleiding voor trainers](#) van voogden, die wordt aangevuld met een e-learning platform. Daarnaast werden samen met het EUAA twee praktische gidsen voor voogden ontwikkeld die een [inleiding tot internationale bescherming](#) en tot de [asielprocedure](#) bieden. FRA en de Raad van Europa publiceerden ook [richtsnoeren](#) voor de bescherming van kinderen aan de Europese grenzen uitgebracht voor grensbeambten en andere autoriteiten.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-4-children-and-people-special-needs-asylum-procedure>

5. Steun van het EUAA in 2023

Aangezien de migratiedruk aanhield en Europa verder met complexe beschermingsbehoeften werd geconfronteerd, heeft het Agentschap zijn operationele en technische ondersteuning uitgebreid om in te spelen op veranderende patronen. Als integrale speler in de collectieve respons van de EU om tegemoet te komen aan de behoeften van miljoenen ontheemden, heeft het EUAA effectief bijgedragen aan de uitvoering van beschermingsoplossingen in heel Europa, onder meer door bijstand te verlenen aan landen die grote aantallen ontheemden uit Oekraïne opvangen.

Om empirisch onderbouwde informatie te verstrekken aan diverse doelgroepen, waaronder beleidsmakers, heeft het EUAA verder gewerkt aan het verzamelen, verwerken, samenvatten en analyseren van informatie over specifieke thema's, recente ontwikkelingen en nieuwe onderwerpen en het opstellen van prognoses op asielgebied. Naar aanleiding van de [routekaart voor convergentie](#) van het Franse voorzitterschap van de Raad van de EU heeft het EUAA een [verkennde studie uitgevoerd](#) om de besluitvormingspraktijken inzake asielverzoeken en de oorsprong van verschillen in beschermingspercentages tussen de lidstaten te analyseren, in het bijzonder met betrekking tot landen van herkomst waarvoor [richtsnoeren](#) door het agentschap zijn ontwikkeld. Uit de studie bleek dat de verschillen in erkenningspercentages het gevolg zijn van de complexe wisselwerking tussen verschillende factoren, zoals verschillen in nationale stelsels en besluitvormingspraktijken die worden beïnvloed door nationale beleidsmaatregelen, richtsnoeren en jurisprudentie. In het onderzoek werd ook benadrukt dat de producten en activiteiten van het EUAA helpen om tot een convergentie van praktijken te komen.

Het Agentschap heeft ook een grondige [evaluatie](#) uitgevoerd van het gebruik en de impact van zijn producten voor landspecifieke informatie en richtsnoeren, waaruit bleek dat zowel de informatie van het EUAA over landen van herkomst als zijn landspecifieke richtsnoeren op grote schaal worden gebruikt, in de eerste plaats door beslisambtenaren en in de tweede plaats door beleidsmakers. Ten opzichte van nationale bronnen hebben de producten van het EUAA toegevoegde waarde vanwege hun gezaghebbend karakter, de consequente toepassing van strenge methoden en een hoge mate van harmonisatie.

Het Agentschap heeft ter ondersteuning van de praktische uitvoering van het GEAS trainingen ontwikkeld en verzorgd door asiel- en opvangambtenaren te helpen bij het vergroten van hun kennis, vaardigheden en autonomie om conform EU-normen efficiënte en eerlijke procedures uit te voeren. In totaal werden in 2023 meer dan 13 000 deelnemers aan opleidingsactiviteiten van het EUAA geregistreerd en werden meer dan 7 500 lerenden opgeleid.

Een belangrijk werkerrein voor het EUAA is het verlenen van operationele en technische bijstand, met name aan lidstaten die kampen met onevenredige druk op hun asiel- en opvangstelsels. In 2023 verleende het EUAA [operationele ondersteuning](#) aan 13 EU-lidstaten op een aantal gebieden, waarbij het afhankelijk van de specifieke behoeften van elk land kan gaan om ondersteuning om de capaciteit en de kwaliteit van de registratie en verwerking van verzoeken in eerste en tweede aanleg, in nationale opvangstelsels, en in de Dublin-procedure te vergroten, ondersteuning bij kwetsbaarheidsbeoordelingen en bij het verbeteren van de bescherming van niet-begeleide minderjarigen, bij het verbeteren van de

informatieverstrekking en het informatiebeheer en ondersteuning op het gebied van overname en hervestiging. Uit evaluaties van de operationele ondersteuning van het Agentschap die in 2023 zijn uitgevoerd, is gebleken dat de ondersteuning efficiënt is verleend en heeft geleid tot verbeterde werkstromen en toenemende capaciteit. Daarnaast bleef het EUAA in 2023 de externe dimensie van het GEAS ondersteunen door middel van samenwerking met derde landen op basis van bilaterale stappenplannen en door de EU gefinancierde regionale programma's.

In mei 2023 werd de eerste grondrechtenfunctionaris van het Bureau aangesteld, die begon met het ontwikkelen van de grondrechtenstrategie van het Bureau en met het opzetten van een klachtenmechanisme om te reageren op klachten over schendingen van grondrechten in de context van de activiteiten van het Bureau. Er zijn ook stappen ondernomen om een methodologie te ontwikkelen voor de nieuwe monitoringeenheid van het Agentschap. De nadruk zou liggen op nauwe samenwerking met de lidstaten om na te gaan hoe de wettelijke verplichtingen van het asielacquis van de EU in de praktijk worden toegepast, te beoordelen in hoeverre de lidstaten in staat zijn om de druk te beheersen, tekortkomingen te voorkomen, bestaande beperkingen vast te stellen en de lidstaten te helpen deze aan te pakken.

In 2023 bekleedde het EUAA het roulerende voorzitterschap van het [netwerk van agentschappen voor justitie en binnenlandse zaken \(JBZAN\)](#) en werkte het samen met andere agentschappen op vijf belangrijke prioritaire gebieden:

- digitalisering, met aandacht voor kwesties in verband met het gebruik van artificiële intelligentie, biometrie en interoperabiliteit;
- uitvoering van de Green Deal van de EU bij JBZ-agentschappen;
- informatievoorziening in gemengde migratiesituaties;
- cyberbeveiliging; en
- interne en externe communicatie om het bewustzijn te vergroten en de activiteiten en het functioneren van het netwerk te bevorderen.

Link naar het hoofdstuk in het hoofdverslag: <https://euaa.europa.eu/asylum-report-2024/section-5-euaa-support-2023>

Slotopmerkingen

In 2023 hebben de Europese landen opnieuw een recordaantal personen opgevangen die bescherming nodig hadden doordat het aantal asielerzoeken voor het tweede jaar op rij is toegenomen. Conflicten, vervolging, schendingen van de mensenrechten, natuurrampen en slechte milieuomstandigheden hebben miljoenen mensen gedwongen hun huis te verlaten, waarvan sommigen bescherming zoeken in Europa.

Het aantal van 1,1 miljoen verzoeken die in 2023 in de EU+-landen werden ingediend, doet denken aan de aantallen in 2015 en 2016, de jaren van de migratiecrisis in Europa. Tegelijkertijd hebben de EU+-landen meer dan 1,1 miljoen beslissingen genomen om ontheemden uit Oekraïne tijdelijke bescherming te bieden terwijl het conflict voortduurt en het land nog steeds de verwoestende gevolgen van de Russische invasie ondervindt. Een opmerkelijk verschil tussen de jaren 2015-2016 en 2022-2023 is dat tijdens de migratiecrisis het toegenomen aantal verzoeken afkomstig was uit een kleine groep landen, terwijl momenteel verzoekers afkomstig zijn uit een groter aantal landen, waardoor een grotere diversiteit in begeleiding nodig is om de beschermingsbehoeften effectief te beoordelen.

Het is dus niet verwonderlijk dat het totale aantal mensen dat bescherming zoekt, de asiel- en opvangstelsels in Europa onder extreme druk heeft gezet. Er werden beschermingsoplossingen gevonden dankzij de politieke wil om extra middelen toe te wijzen en de combinatie van inspanningen en deskundigheid van een groot aantal belanghebbenden op EU-, nationaal en lokaal niveau. In tegenstelling tot de periode 2015-2016 is het afgelopen jaar in het publieke debat niet gepresenteerd als een “crisis”, terwijl er meer mensen zijn die internationale en tijdelijke bescherming nodig hebben. Dit wijst erop dat de Europese landen, ondanks beperkingen in verschillende mate in de werking van de nationale asiel- en opvangstelsels, vooruitgang hebben geboekt in het vergroten van hun paraatheid en beter zijn toegerust om een grote instroom van mensen die bescherming zoeken, te beheren.

Desondanks vertoonden de opvangstelsels op grote schaal hiaten en tekortkomingen: internationale organisaties, nationale mensenrechteninstellingen, ombudsinstanties en maatschappelijke organisaties maken regelmatig melding van ondermaatse leefomstandigheden, beperkte ondersteunende diensten en dakloosheid. Asielautoriteiten hebben ook gemeld dat de gezondheidstoestand van asielzoekers steeds slechter wordt, waarschijnlijk als gevolg van de gevaarlijkere reizen die ze maken om Europa te bereiken. Indien men methodisch en systematisch wil reageren op dergelijke gezondheidsbehoeften, zijn meer middelen vereist. Aangezien duidelijk is dat de druk in de komende jaren zal aanhouden, moeten de EU+-landen dienovereenkomstig plannen en investeren om de verwerkingscapaciteit te vergroten en de opvangstelsels te versterken om waardige opvangvoorzieningen te bieden aan mensen in nood.

Ondanks de inspanningen van de EU+-landen om doeltreffende bescherming te bieden en de gerapporteerde beperkingen in de werking van de asiel- en opvangstelsels, is de rol van de rechterlijke instanties bij de interpretatie van het asielacquis van de EU en bij het sturen van de praktische toepassing van het GEAS van doorslaggevend belang geweest. Zowel het HvJEU als de nationale rechterlijke instanties bleven nationale wetgeving, beleid en praktijken op een aantal gebieden die verband houden met het GEAS onderzoeken, met bijzondere nadruk op effectieve toegang tot het grondgebied en de asielprocedure en de toepassing van

het beginsel van non-refoulement, de Dublinprocedure, de beoordeling van verzoeken, opvangvoorwaarden (waaronder waarborgen voor verzoekers met speciale behoeften) en detentie. In reactie op het stijgende aantal verzoeken wordt verwacht dat pogingen om de behandeling van verzoeken om internationale bescherming te externaliseren op de politieke agenda zullen blijven staan. In deze context is het van essentieel belang dat de nationale rechterlijke instanties toetsingen uitvoeren om ervoor te zorgen dat verzoekers eerlijke en efficiënte asielprocedures krijgen.

Aangezien er een aanzienlijk deel aanhangige zaken in beroep zijn, wordt verwacht dat rechterlijke beslissingen in toenemende mate wettelijke praktijken zullen definiëren en het asielbeleid in de EU+-landen zullen beïnvloeden. Daartoe is het van essentieel belang dat middelen worden toegewezen om professionele ontwikkeling en deskundigheid op asielgebied onder de nationale rechters te bevorderen. Ook is het van het grootste belang dat de autoriteiten gevolg geven aan rechterlijke beslissingen om het vertrouwen in het GEAS te versterken en de integriteit van het GEAS te waarborgen.

Een onderwerp dat in 2023 veel discussie opeiste, net als in voorgaande jaren, was de dubbele uitdaging van grensbeheer en effectieve toegang tot bescherming voor mensen in nood. In 2023 zijn belangrijke stappen gezet om een geïntegreerd Europees grensbeheersysteem te kalibreren om de externe land- en zee grenzen doeltreffend te controleren en de werking van het Schengengebied te waarborgen. Dit gebeurde door middel van interconnectie en interoperabiliteit van informatiesystemen op het gebied van grenzen en veiligheid, nauwere coördinatie tussen Europese agentschappen en nationale autoriteiten en samenwerking met derde landen. Daarnaast is een belangrijk onderdeel van het Europese geïntegreerde grensbeheer, zoals uitgestippeld door de Europese Commissie in 2023, de volledige eerbiediging van de grondrechten. Niettemin is bij een aantal gelegenheden melding gemaakt van praktijken die een doeltreffende toegang tot het grondgebied belemmeren voor personen die wellicht bescherming nodig hadden. Het is voor de EU+-landen van essentieel belang dat zij onafhankelijke mechanismen instellen en voldoende uitrusten om toezicht te houden op de naleving van de mensenrechten aan de grenzen, zoals ook is voorzien in het migratie- en asielpact.

Het politieke akkoord over en de daaropvolgende praktische stappen naar de goedkeuring van het pact zijn ongetwijfeld een belangrijke doorbraak geweest in de ontwikkeling van het GEAS. In zijn historische evolutie heeft het GEAS de EU+-landen altijd aangespoord om hun asiel- en opvangstelsels te verbeteren en de beschermingsnormen te verhogen. Het pact beoogt een modern asielstelsel te bieden dat veelzijdig is en een verscheidenheid aan instrumenten biedt. Het is bedoeld om landen te helpen een complexe realiteit aan te pakken binnen een migratielandschap dat wordt gedefinieerd door meerdere, diverse en vaak onvoorspelbare parameters. Aangezien niet alle mogelijke scenario's in aanmerking kunnen worden genomen, heeft het pact tot doel de oplossingen te versterken en het scala aan mogelijkheden dat met de verschillende instrumenten ervan wordt aangepakt, uit te breiden.

Het opstellen van gemeenschappelijke wetgeving is weliswaar belangrijk, maar is slechts een stap in de richting van een uniform asielbeleid en geharmoniseerde beschermingsnormen. Even belangrijk is de toepassing van de regels op een convergerende en geharmoniseerde manier. De maanden na de goedkeuring van het pact zullen een drukke maar constructieve periode zijn, waarin de landen, met begeleiding van de Europese Commissie en steun van EU-agentschappen, de nodige regelingen zullen treffen voor de praktische werking van het pact. In dit proces en daarna zal het EUAA een vitaal onderdeel blijven van de Europese asielarchitectuur, door technische, operationele en opleidingsondersteuning te bieden aan de

EU+-landen. Met zijn versterkte mandaat zal het agentschap nauw samenwerken met landen om te volgen hoe de wettelijke verplichtingen van het asielacquis van de EU in de praktijk worden toegepast, tekortkomingen te voorkomen, bestaande beperkingen op te sporen en landen te helpen deze aan te pakken.

Asielverslag 2024: Samenvatting

Als gezaghebbende bron van informatie over internationale bescherming in Europa biedt het Asielverslag 2024 een uitgebreid overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen op asielgebied in 2023. De samenvatting is een beknopte versie van het hoofdverslag.

Het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA) verzamelt informatie over alle aspecten van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het verslag schetst in grote lijnen de veranderingen in beleid, praktijken en wetgeving. Het belicht trends op asielgebied, presenteert kernindicatoren voor het referentiejaar 2023 en geeft een overzicht van het Dublinsysteem, dat bepaalt welke lidstaat voor een zaak verantwoordelijk is. Een speciaal onderdeel is gewijd aan verzoekers met bijzondere behoeften, onder wie niet-begeleide minderjarigen. Er worden voorbeelden gegeven van jurisprudentie waarin uitlegging wordt gegeven aan Europese en nationale wetgeving in het kader van het EU-asielacquis.

Voor het Asielverslag 2024 is geput uit een groot aantal uiteenlopende informatiebronnen – waaronder gezichtspunten van nationale autoriteiten, EU-instellingen, internationale organisaties, maatschappelijke organisaties en academische instellingen – om een compleet beeld te geven en een diversiteit aan perspectieven zichtbaar te maken. Het verslag, dat de periode van 1 januari tot en met 31 december 2023 beslaat, dient als naslagwerk van de meest recente ontwikkelingen op het gebied van internationale bescherming in Europa.